

CİNSEL DOKUNULMAZLIĞA KARŞI SUÇLARIN RIZA KAVRAMI İLE İLİŞKİSİ

** Hakemli Makale*

Esra Güngör SUSAM¹

ORCID: 0009-0001-3364-8298

ÖZET

İlgilinin rızası, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun m. 26/2'de düzenlenmiştir. Geçerli bir rızanın varlığı halinde ilgiliye karşı işlenen fiil suç teşkil etmeyecektir. Ancak bunun sınırları da yasa ile çizilmiştir. İlgilinin rızası her koşulda mutlak ve sınırsız değildir. Cinsel saldırı suçlarında korunan temel değer, kişinin cinsel özgürlük alanı ve vücut dokunulmazlığıdır. Çalışmamızda Yargıtay İçtihatlarına da başvurarak cinsel saldırı suçlarında rızanın niteliği ve cezalandırmayı nasıl etkilediği açıklanmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Rıza, hukuka uygunluk sebebi, tipikliği kaldıran rıza, cinsel özgürlük alanı, cinsel saldırı suçu, çocuğun cinsel istismarı, reşit olmayanla cinsel ilişki, cinsel taciz.

ABSTRACT

The consent of the individual concerned is regulated under Article 26(2) of the Turkish Penal Code No. 5237. When valid consent exists, the act committed against the individual does not constitute a criminal offense. However, the boundaries of such consent are defined by law. Consent is not absolute or unlimited under all circumstances. In sexual assault offenses, the primary legal interests protected are the individual's sexual autonomy and bodily integrity. This study aims to examine the nature of consent in sexual assault cases and how it influences criminal liability, with reference to the case law of the Court of Cassation (Yargıtay).

Keywords: Consent, justification under law, consent that eliminates criminality, sexual autonomy, sexual assault offense, child sexual abuse, sexual intercourse with a minor.

GİRİŞ

Cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun m. 102-105 arasında düzenlenmiştir. Bireyin cinsel özgürlük ve dokunulmazlık alanına ilişkin, rızası dışında ve dışarıdan gelen haksız fiillere karşı hangi durumlarda hangi suçun oluşacağı ve muhatabın hangi yaptırımlarla karşılaşacağı kaleme alınmıştır.

¹ Avukat – Konya Barosu

İlgilinin rızası genel hatları ile yasada bir hukuka uygunluk sebebi sayılmış olup, öğretide tipiklik unsurunu etkileyen rıza ve hukuka uygunluk sebebi olan rıza olarak çeşitli görüş ayrılıkları doğmuştur. Bu tartışmaların temelinde rızaya konu olan hukuki değerlerin niteliği, bireyin kendini geliştirme hakkı, bireyin kendi geleceğini tayin etme hakkı ve yasanın çizdiği sınırlar söz konusudur.

Cinsel özgürlük alanı, aslında bireyin tasarruf edebileceği haklardan biri olarak görülmektedir. Bununla birlikte kanun koyucu yaş ve kendini savunamayacak durumda olan kişiler yönünden ayrı düzenlemelere gitmiştir. Burada kanun koyucunun çizdiği sınırlar dâhilinde geçerli bir rızanın varlığının, Yargıtay kararları ışığında suç teorisine etkisi incelenecektir.

Bu doğrultuda öncelikle geçerli bir rızanın şartları ve öğretideki tartışmalarla rıza kavramı üzerinde durulacak ardından cinsel dokunulmazlık suçlarının rıza kavramı ile ilişkisi yönünden inceleme yapılacaktır.

1. RIZA KAVRAMI

Rıza kelimesinin sözlük karşılığı “*bir şeyi yapmayı isteme, razı olma, onam*”² şeklindedir. Rıza, rıza gösterme yetkisi ve ehliyetine sahip olan bir bireyin, tasarruf edebileceği bir hukuki değere karşı gerçekleşen müdahaleyi kabul etmesi, onaylamasıdır³.

İlgilinin rızası ile ilgiliye karşı yapılan hareketin, suç oluşturmayaacağı açıktır⁴. Ancak bu durum sonsuz ve sınırsız bir biçimde değil, hukuk düzenince çizilen belirli sınırlar dâhilindedir. Örneğin rızanın konusu, edep ve temel ahlaka aykırı olmamalıdır⁵. Ancak ahlak kuralları, rızanın geçerliliği için mutlak bir sınır teşkil etmez.

Karşılıklı rıza dâhilinde, aralarında nişan akdi olmayan iki kişinin -rıza beyanı vermeye ehil kişilerden bahsedilmektedir- cinsel

² **Türk Dil Kurumu**, <https://sozluk.gov.tr/> Erişim Tarihi:23/03/2024.

³ **Artuk**, M. Emin/ **Gökçen**, Ahmet/ **Alşahin**, M. Emin/ **Çakır**, Kerim, Ceza Hukuku: Genel Hükümler, 15. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara 2021, s. 551.

⁴ **Zafer**, Hamide, Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m.1-75, 8. Bası, Beta Basım Yayın Dağıtım A.Ş., İstanbul, 2021, s. 424.

⁵ **Zafer**, s. 425.

birlikteliği belli başlı örf ve adet hukukuna göre etik dışı değerlendirilebilir. Ancak ahlak dışı kabul edilen her bir eylem, mutlak suretle eylemin suç olarak tanımlanması için yeterli değildir. Örf ve adetler başlı başına bir fiilin hukuka uygun yahut hukuka aykırı olmasına gerekçe oluşturmaz⁶.

Suçun oluşumundaki temel nokta, ahlaka aykırılık değil hukuka aykırılıktır. Dolayısıyla, rızanın konusu ahlaka aykırı görülse de hukuka uygun olabilir⁷. Verilen örneğe dönülecek olursa, cinsel özgürlük alanı bireyin tasarruf yetkisinin haiz olduğu alanlardan biridir. Bununla birlikte cinsel suçlarda kanun koyucu, on sekiz yaşının altındaki çocukların rıza beyanını geçerli kabul etmemektedir.

Diğer yandan rıza ehliyeti olan birinin cinsel özgürlük alanından tamamen feragat niteliği taşıyan rıza açıklaması da bir geçerlik arz etmemektedir⁸. Örneğin fuhuş suçundan (TCK m. 227) yer temin etmek, fuhşa aracılık etmek cezalandırılmış ise de fuhuş yapan kadının rızasına değer tanınmamıştır⁹.

20. yüzyılın ikinci yarısında Alman Doktrininde de rıza kavramı ile alakalı, rızada bulunacak kişinin algılama yeteneği, rızanın sınırı ve rızanın temsil konuları üzerinde tartışmalar yoğunlaşmıştır. 1953 yılında Alman Ceza Hukukçusu Greerds'in doktora tezinde ilgilinin rızası, "*tipikliği kaldıran rıza*" ve "*hukuka aykırılığı kaldıran rıza*" şeklinde ikili bir ayrıma tabi tutulmuştur¹⁰. Bunun üzerine hangi durumda tipikliği kaldıran rızanın oluşacağı, hangi durumda hukuka aykırılık sebebi olan rızanın oluşacağına ilişkin tartışmalar gündeme gelmiş ve konunun belirginleşmesine dair sınırlar oluşmuştur¹¹.

⁶ **Özgenç**, İzzet, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 20. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2024, s. 309.

⁷ **Zafer**, s. 425.

⁸ **Zafer**, s. 425.

⁹ **Hakeri**, Hakan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 31. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2025, s. 362.

¹⁰ **Koca**, Mahmut/**Üzülmez**, İlhan, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 13. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2020, s. 289.

¹¹ **Demirel**, Muhammed, Ceza Hukukunda Rızanın İki Boyutu: Tipikliğe Engel Olan Rıza ve Hukuka Uygunluk Nedeni Olan Rıza, İstanbul

Rıza kavramı 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun m. 26/2 "İlgilinin Rızası" başlığı ile düzenlenmiştir. Anılan madde şu şekildedir: "Kişinin üzerinde mutlak surette tasarrufedebileceği bir hakkına ilişkin olmak üzere, açıkladığı rızası çerçevesinde işlenen fiilden dolayı kimseye ceza verilmez".

Türk ceza hukukunda, suç teorisi yönünden rıza genel olarak hukuka uygunluk sebebi olarak kabul edilmiştir. Tartışmalar daha çok, rızanın şartları ve sınırları üzerinde yoğunlaşmıştır¹².

Hal böyleyken Türk hukuk öğretisinde de rızanın tipikliğe ilişkin bir kavram mı yoksa hukuka uygunluk sebebi mi sayılması gerektiği yönünde görüş ayrılıkları mevcuttur¹³. Zira bu ayrım suçun oluşmasına ilişkin farklılıklar arz ettiğinden önem taşımaktadır.

Öte yandan genel hükümlerde "İlgilinin rızası" başlığı ile hukuka uygunluk sebebi olarak düzenlenen rıza kavramının ayrıca özel hükümler içerisinde bazı suçlarda "rıza" kavramına yapılan vurgu suç teorisi yönünden rızanın niteliğine ilişkin tartışmalara yol açmıştır.

I. Hukuka Uygunluk Nedeni Olan "İlgilinin Rızası"nın Şartları

Hukuka uygunluk, fiilin hukuka aykırılık teşkil etmemesidir. Hukuka uygunluk durumunda fiil suç olmaktan çıkacağı için faile ceza verilmez. "İlgilinin rızası" 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun m. 26/2 genel hüküm olarak düzenlenen hukuka uygunluk sebeplerinden biridir¹⁴.

İlgilinin rızası doğrultusunda hak sahibi, ihlale karşı bir itirazının olmadığını belirttiğinden ihlal ya da haksızlık yaratan bir

Hukuk Mecmuası, 2020, c. 78/3, s. 1469-1523, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1459887>, Erişim Tarihi: 06.07.2025.

¹² Koca/Üzülmez, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 288.

¹³ Ekici Şahin, Meral, Ceza Hukukunda Rıza, On İki Levha Yayıncılık, İstanbul, 2012, s. 64.

¹⁴ Demirbaş, Timur, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Güncellenmiş 19. Baskı, Seçkin Yayınları, Ankara, 2024, s. 319.

durum meydana gelmemektedir¹⁵. Buna göre aslen fiil tipiktir, ancak geçerli rıza beyanı, eylemi suç olmaktan çıkarmaktadır.

İlgilinin rızası hakkında, geçerli bir rızanın varlığı üç temel koşula bağlıdır. Bunlar; rızanın konusunun, ilgilinin tasarruf edebileceği bir hak olması, ilgili rıza açıklamasına ehil olması ve özgür irade ürünü olan rıza beyanının muhatabına ulaşmasıdır¹⁶.

A- Rızanın Konusu Kişinin Üzerinde Serbestçe Tasarruf Edebileceği Haklardan Olmalıdır

Bireyin kendine ait her hak üzerinde serbestçe tasarruf etme yetkisi yoktur¹⁷. Örneğin kişinin kendini öldürtmek için kiralık katil tutması yahut mevzuatımızda açıkça yasaklanmasına rağmen hastanın aktif ötanazi talebiyle doktoru ikna etmesi gibi. Yaşam hakkı ya da toplum veya devlete karşı suçlarda¹⁸ kişinin tasarruf yetkisinin olmadığı haklardan bazılarıdır.

Mağdurun belli bir kişi olmadığı ve suçun konusunun toplumu, kamu güvenliği, kamu sağlığını, toplumdaki genel barış ve sükûn ortamını etkileyen suçlarda, bireylerin rıza beyanlarının hukuki bir geçerliliği olmayacaktır. Dolayısıyla, devletin egemenlik alametlerine ve organlarının saygınlığına karşı işlenen suçlarda (TCK m. 299-343), devlet idaresinin güvenliğine karşı suçlarda (TCK m. 247-266), adliyeye karşı suçlarda (TCK m. 267-298), kamu güvenliği (TCK m. 197-212) ve kamu barışına karşı işlenen suçlarda (TCK m. 213-222), bireyin rızası etkili değildir¹⁹.

Bununla birlikte, mal varlığına ilişkin haklar, kişinin onur ve şerefine ilişkin haklar ile hürriyete ilişkin haklar yasada açıkça

¹⁵ **Artuk/Gökçen/Alşahin/Çakır**, Ceza Hukuku: Genel Hükümler, s. 555.

¹⁶ **Hakeri**, s. 365.

¹⁷ **Koca/Üzülmez**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 294.

¹⁸ **Demirbaş**, s. 370.

¹⁹ **Artuk/Gökçen/Alşahin/Çakır**, Ceza Hukuku: Genel Hükümler, s. 554.

yasaklanmadığı sürece, kişinin tasarruf hakkının bulunduğu alanlardır²⁰.

Şikâyet tabi haklar büyük oranda ilgilinin rızası kapsamında, tasarrufu kabil haklardan olarak anılmaktadır²¹.

Ancak buradaki ölçütün mutlak sınırının, şikâyet tabi olup olmaması yönünde nitelendirmek yerine, kişinin tasarruf edebileceği hakları yine hukuk düzeni tarafından çizilen sınırlar dâhilinde, kişinin serbestçe gelişimine hizmet edip etmediğine bakılması daha doğru olacaktır²².

B- Hak Sahibi Rıza Açıklamaya Ehil Olmalıdır (Rıza Ehliyeti)

Her şeyden önce ilgilinin, rıza konusunun anlam ve sonuçlarını anlama ve kavrama yetisinin tam olması beklenir. Bu doğrultuda sağır, dilsizlik, akıl hastalığı, yaş küçüklüğü -on iki yaşından küçük- veya geçici nedenlerle ayırtım gücünü kaybetmiş birinin rıza ehliyetinden bahsedilemeyecektir.

Rızanın, dış dünyaya sağlıklı bir şekilde ve hak sahibinin irade ürünü olarak yansıtılması gerekmektedir. Bu nedenle temyiz kudretine sahip hak sahibinin, geçici süreli yaşadığı bilinç kaybı halinde verdiği rızanın hukuki bir hükmü olmayacaktır²³.

Zira rıza gösteren ilgilinin, hangi hukuki yarardan vazgeçtiğini bilmesi, bunun nasıl sonuçlar doğurabileceğini en azından tahmin etmesi kısaca bu yönde iradi biçimde hareket etmesi beklenir.

Bu açıdan rıza ehliyeti, anlama kavrama ve sonuçlarını tahlil edebilme şeklinde bir değerlendirme süreci gerektirir. Bu doğrultuda geçerli bir rızadan bahsedilebilecektir²⁴.

Rıza açıklaması ancak hak sahibi tarafından yapılabilir²⁵. Yasadan kaynaklı küçük veya kısıtlının kanuni temsilcisi vasıtasıyla

²⁰ **Artuk/Gökcen/Alşahin/Çakır**, Ceza Hukuku: Genel Hükümler, s. 555.

²¹ **Artuk/Gökcen/Alşahin/Çakır**, Ceza Hukuku: Genel Hükümler, s. 555.

²² **Koca/Üzülmez**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 296.

²³ **Demirbaş**, s. 367.

²⁴ **Ekici Şahin**, s. 152.

²⁵ **Demirbaş**, s. 368.

yaptığı iş ve işlemler hariç olmak üzere, hak sahibinin rıza açıklamasını temsilci aracılığıyla yapması mümkün değildir²⁶.

Rıza ehliyeti açısından ceza hukukunda çizilen kıstaslar ile Türk Medeni Kanunu'nda yer alan fiil ehliyetine ilişkin kıstaslar aynı değildir²⁷.

Cinsel saldırı suçlarında yasada açıkça yaş sınırı belirtilmiş olup, yaş küçüklüğü halinde ilgilinin rıza konusu ve sonuçları yönünden kavrama yeteneği tam olsa dahi, rıza geçersiz olacaktır²⁸. Zira burada suçun kanuni unsurlarından kaynaklı bir durum ortaya çıkar. Örneğin cinsel saldırı suçlarında yasa koyucu on sekiz yaşının altındaki ayırtım gücü olan çocukların rıza açıklamasını geçerli kabul etmemiştir²⁹.

C- Rızanın Açıklanması

Rıza beyanının muhataba ulaşması, muhatabın rızanın varlığını bilerek hareket etmesi gerekir. Rıza beyanı açık ve zımni biçimde, yazılı ve sözlü olabilir³⁰. Ancak somut olayın özelliklerine hak sahibinin ses çıkaramamış olması, engel olamamış olması her zaman için rıza gösterdiği manası taşımamaktadır.

Hile veya korkutma ürünü olan rızanın, hukuki geçerliliği yoktur. Benzer şekilde şaka beyanı olduğu açık olan bir rıza da geçerli olmayacaktır³¹.

Rıza, fiilin öncesinde yahut en geç fiilin işlenme anında var olmalıdır. Rızanın açık ve anlaşılır biçimde olması gerekmektedir ki bu doğrultuda ilgilinin rıza vermeye ehil olması aranır.

²⁶ **Şare**, Ersin, Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlarda İlgilinin Rızası, s. 977-1023, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/850756>, Erişim Tarihi:04.07.2025.

²⁷ **Soyaslan**, Doğan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 11. Baskı, Legem Yayınevi, Ankara, 2024 s. 369.

²⁸ **Koca/Üzülmez**, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 296.

²⁹ **Ekici Şahin**, s. 133.

³⁰ **Dülger**, M. Volkan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2023, s. 583.

³¹ **Zafer**, s. 434.

İlgilinin rızası mutlak bir cezasızlık sağlamayacak, somut olayın özelliklerine göre rızanın kalktığı andan itibaren işlenen fiil suç oluşturuyorsa, rıza dâhilinde olduğu iddia edilemeyecektir. Yani başlangıçta verilen rızanın mutlak kapsayıcılığından bahsedilemez. Rıza, her zaman geri alınabilir³². Ancak fiil işlendikten sonra verilen rızanın geçerliliğinden de bahsedilemeyecektir. *İcazet, ihlali meşru hale getirmez*³³.

II. Tipikliği Kaldıran Rıza

Ceza hukukunda kişinin rızasına ilişkin tartışmalar hayli eski dönemlere dayanmaktadır. Ceza kanunlarındaki bazı suç tanımlarında doğrudan “*rızaya*” ilişkin düzenlemelere yer verilmesi bu tür suç tiplerinde ilgilinin rızasının ne olacağı, teori ve uygulamada tartışmaları beraberinde getirmiştir. Suç sistematüğinde rızanın, hukuka uygunluk sebebi ve tipiklik unsuruna etki etmesi şeklinde iki farklı biçimde konumlandırıldığı görülmektedir³⁴.

Bir suç tipinde fiilin, ilgilinin rızası ile ya da rızasına aykırı bir biçimde gerçekleşmesi aranmış ise bu tür suçlarda rıza tipikliği kaldırıcı bir etkiye sahip olacaktır³⁵.

Tipikliği kaldırıcı rıza, suçun yasadaki tanımından kaynaklanan suçun unsurlarından biridir. Teoride bu durum suçun oluşmasını engellediği için “*negatif unsur*” olarak da nitelendirilmektedir³⁶.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nda ilgilinin rızası, genel hükümlerde hukuka uygunluk sebebi olarak düzenlenmiş ise de, pek çok suç bakımından ayrıca ilginin rızasına yer verildiği görülmektedir. Fiilin kanuni tanımında açıkça “*rıza olmaksızın*” işlenmesinin arandığı hallerde, failin kastı rızanın varlığı yahut yokluğunu da kapsamalıdır.

³² Demirbaş, s. 369.

³³ Ekici Şahin, s. 150.

³⁴ Demirel, s. 1469-1523, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1459887>, Erişim Tarihi: 06.07.2025.

³⁵ Demirel, s. 1469-1523, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1459887>, Erişim Tarihi: 06.07.2025.

³⁶ Koca/Üzülmez, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 291.

Nitekim burada suçun kanuni tanımında yer alan rıza, kasta dâhil bir unsurdur. Bu cihette rızanın varlığına dair düşülen yanlış, failin kastını ortadan kaldıracaktır. Ancak bu durum eylemi hukuka uygun hale getirmez, yalnızca tipikliği kaldıran rıza nedeniyle fiil suç teşkil etmemektedir³⁷.

Hukuka uygunluk sebebi olan rızanın aksine burada rızanın konusu kişinin üzerinde tasarruf edebileceği alanlarda olmak zorunda değildir. Tipikliği kaldıran rızanın konusu, korunan hukuksal değer veya hak, yasada açıkça geçmektedir. Dolayısıyla burada rıza gösterilecek konu bizzat suçun unsurları ile doğrudan ilişkilidir. Ayrıca rıza ehliyeti şartı bulunmamaktadır, yasada açıkça belirtilmediği sürece yaş, rıza ehliyeti yönünden bir sorun teşkil etmemektedir³⁸.

2. CİNSEL DOKUNULMAZLIĞA KARŞI SUÇLAR

Cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun ikinci kitabının "*Kişilere Karşı Suçlar*" kısmının altıncı bölümünde dört madde halinde düzenlenmiştir.

Bu maddeler; cinsel saldırı (TCK m. 102), çocukların cinsel istismarı (TCK m. 103), reşit olmayanla cinsel ilişki (TCK m. 104) ve cinsel taciz (TCK m. 105) şeklindedir.

765 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda cinsel saldırı suçları "*Genel Adap ve Aile Düzenine Karşı Cürümler*" başlığın altında düzenlemiştir. Eski Türk Ceza Kanunu'nda cinsel özgürlüğe ilişkin suçlar, aile ve genel ahlak başlığı ile beraber anılmıştır. Hâlbuki ceza kanunlarının "*genel ahlak*" gibi değişken bir fenomeni ve etik ödevleri düzenlemesi pek de yerinde olmamıştır.

Bu süreçte ve yasa değişikliği sürecinde de durum haklı olarak, edep ve ahlak düzeni vurgusunun cinsiyet eşitsizliği yönünde edep ve ahlak gibi temel erdemlerin adeta kadına özgü bir hususmuşçasına nitelendirilmesi sebebiyle eleştirilmiştir³⁹.

³⁷ Koca/Üzülmez, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 294.

³⁸ Demirel, s. 1469-1523.

³⁹ Centel, Nur, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Cinsel Saldırı Suçu ve Cinsel Suçlar Değişiklik Tasarısı. Türkiye Barolar Birliği Dergisi,

Modern hukuk anlayışında cinsel dokunulmazlığa karşı suçlarda, korunan hukuki değer, kişinin cinsel dokunulmazlığıdır. Bu nedenle 765 sayılı TCK'da cinsel özgürlük alanına hiç değinilmemesi öğretide eleştirilere sebep olmuştur⁴⁰.

Tüm bu gerekçelerle 5237 sayılı Kanun düzenlenmesinde cinsel dokunulmazlığa ilişkin suçlar, isabetli bir şekilde cinsel özgürlük alanını da kapsayan biçimde kaleme alınmıştır.

I. Cinsel Saldırı Suçunun Unsurları (TCK m. 102)

Türk Ceza Kanunu'nun m. 102/1 göre, kişinin cinsel davranışlarla vücut dokunulmazlığının ihlal edilmesi, cinsel saldırı suçunun temel şeklidir. Organ veya sair cisim sokulması suçun nitelikli hali olarak ikinci fıkrada yer almaktadır. Fiilin sarkıntılık düzeyinde kalması daha az cezayı gerektiren bir haldir⁴¹.

Suçta korunan hukuki değer, cinsel dokunulmazlık alanı ve bireyin cinsel özgürlüğüdür⁴².

Cinsel saldırı suçunun faili veya mağduru yaşayan, gerçek kişiler olmak kaydı ile herkes olabilir⁴³. Lakin tipiklik açısından mağdurun, on sekiz yaşından büyük bir yetişkin olması gerekmektedir. Aksi takdirde TCK m. 102 yerine TCK m. 103'e başvurulması gerekecektir⁴⁴.

2012/99, s. 271, <https://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2005-57-126>
Erişim Tarihi:01.07.2025.

⁴⁰ **Centel**, s. 271.

⁴¹ **Tezcan**, Durmuş/ **Erdem M. Ruhan /Önok** Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, 20. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2022, s. 401.

⁴² **Özbek**, Veli Özer/ **Doğan**, Koray/ **Bacaksız**, Pınar, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 17. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2022, s. 329.

⁴³ **Toroslu**, Nevzat/**Toroslu**, Haluk, Ceza Hukuku Özel Kısım, 11. Baskı, Savaş Yayınevi, Ankara, 2021, s. 61.

⁴⁴ **Koca**, Mahmut/**Üzülmez**, İlhan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 8. Baskı, Adalet Yayınevi, 2022, s. 377.

Ayrıca, fail ya da mağdur farklı cinsiyetten olabilecekleri gibi aynı cinsiyetten de olabilir^{45,46}.

Cinsel saldırı suçunun nitelikli halinin⁴⁷ eşe karşı işlenmesi durumunda, soruşturma ve kovuşturulması şikâyeteye bağlı olarak gerçekleştirilecektir. Evlilik birliğinin her ne kadar eşlere yüklediği maddi ve manevi sorumluluklardan biri de cinsel arzuların tatmini yönünde olsa da bireyin bedeni üzerinde kendi tasarruf alanında olan cinsel özgürlüğüne karşı tıbbi ve hukuki sınırları aşan, mağdur eşin rızası dışındaki kasti davranışlar cinsel saldırı suçunun nitelikli halini oluşturacaktır⁴⁸.

Nitekim hukuk düzeni, hakkın kötüye kullanımını korumayacaktır. Kanun koyucu evlilik birliği içinde, eşlerin birbirine karşı cinsel özgürlük alanında şiddet sınırına varmayacak boyutta

⁴⁵ **Soyaslan**, Doğan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 13. Baskı, Yetkin Basımevi, Ankara, 2020, s. 235.

⁴⁶ Ayrıca cinsel saldırı içeren fiiller bir hayvana ya da ölü bir bedene karşı gerçekleştirildiğinde; cinsel saldırı suçu yerine 5199 sayılı “*Hayvanları Koruma Kanunu*” m. 14’ün ihlali; ölü bir bedene karşı gerçekleştirildiğinde ise TCK m. 130/2’de düzenlenen “*Kişinin Hatırasına Hakaret*” suçu oluşacaktır. Ceset üzerindeki cinsel saldırı arz eden fiiller müstehcenlik içeren bir ses, yazı veya doküman elde etmek üzere kullanılmış ise TCK m. 226/4 düzenlenen “*Müstehcenlik Suçu*” oluşur. **Koca/Üzülmmez**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 377.

⁴⁷ Yasada açıkça düzenlenmediği için cinsel saldırı suçunun temel halinin eşler arasında işlenmeyeceği, basit cinsel saldırı veya sarkıntılık suçunun eşler arasında suç oluşturmadığı kanaati öğretide hakimdir. **Artuk**, M. Emin/ **Gökçen**, Ahmet/ **Alşahin**, M. Emin/ **Çakır**, Kerim, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 20. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2022, s. 374; **Koca/Üzülmmez**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 378.

⁴⁸ Öğretide cinsel saldırı suçunun eşler arasında işlenmesi haline istinaden; “eş” lafzının TMK hükümleri nezdinde geçerli bir evlilik akdine bağlı bir evlilik içinde olması gerektiği yönünde görüşler mevcuttur. Bir başka görüşe göre de, resmi nikâh olmasa da taraflar arasında dini nikâhlı birliktelik halinde de yasanın bu hükmü uygulanabilecektir. **Koca/Üzülmmez**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 378.

“şefkat” ile davranmaya yükümlü kılmiştir⁴⁹. Eşin rızası doğrultusunda gerçekleştirilen cinsel eylemlerin normal veya anormal olması arasında bir ayırım gözetilmemekte ancak rıza dışında gerçekleştirilen ve saldırı niteliği taşıyan eylemler bu kapsamda anılmaktadır⁵⁰.

Cinsel saldırı suçunda kilit nokta; fiilin cinsel arzuları tatmine dönük olması ve vücuda temas içeren hareketler olmasıdır. Böylece, temas içermeyen hareketler cinsel saldırı suçunu değil; cinsel taciz suçunun konusunu oluşturmaktadır.

Ancak, suçun oluşması için mutlak suretle failin cinsel arzularının tatminini sağlamış olması aranmamaktadır. Bu cihetle, fiillerin objektif ölçüde şehvi duygular içeriyor olması, suçun oluşması yönünden yeterli olmaktadır⁵¹.

Cinsel saldırı suçu, kasten işlenebilen bir suçtur. Yasada açıkça taksirle işlenebileceği düzenlenmediğinden, suçun taksirli bir şekilde gerçekleştirilmesi mümkün değildir. Bununla beraber suçun teşebbüste kalma hali söz konusu olabilir.

Cinsel saldırı suçunun; organ veya sair cisim sokma suretiyle gerçekleştirilmesi⁵², beden veya ruhsal açıdan kendini savunamayacak kişiye karşı işlenmesi, nüfuzun kötüye kullanımı ile faile tanıdığı kolaylık doğrultusunda suçun işlenmesi, akrabaya karşı işlenmesi, silah kullanılması veya birden çok kişiyle gerçekleştirilmesi hallerinde ve toplu olarak birlikte yaşamının sağladığı kolaylıktan faydalanılması, daha ağır cezayı gerektiren nitelikli hallerdir.

Cinsel saldırı suçunun nitelikli halinin eşe karşı işlenmesinde, mağdur eşin şikâyeti üzerine soruşturma ve kovuşturma başlatılır.

⁴⁹ **Hafızoğlu, Zeki/Özen,** Muharrem, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar, 8. Baskı, US-A Yayıncılık, Ankara, 2022, s. 156.

⁵⁰ **Koca/Üzülmez,** Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 386-378.

⁵¹ **Artuk/Gökçen/Alşahin/Çakır,** Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 373.

⁵² Maddenin gerekçesinde bu nitelikli halin vücuda anal, oral veya vajinal yollarla organ veya sair cisim sokularak işlenebileceği kabul edilmektedir.

Aile içi cinsel şiddet kavramının bir örneği olan bu düzenleme, söz konusu şikâyet hakkının etkisiz olması nedeniyle eleştirilmektedir⁵³.

Ülkemizde pek çok aile içi şiddet vakasının, aile içindeki çeşitli dinamikler nedeniyle şikâyet konusu olmadığı ne yazık ki sosyolojik bir gerçektir. Ancak evlilik birliğinin taraflara yüklediği maddi ve manevi sorumluluklar bir yana, evlilik akdinin kişinin cinsel özgürlük alanında mutlak bir biçimde tasarruf hakkını elinden almayacağı kanaatindeyiz.

Saldırı sonucu, mağdurun bitkisel hayata girmesi veya ölümü halinde ise neticesi sebebiyle ağırlaşan suç oluşmaktadır⁵⁴. Ancak bu durumda mağdurun hali ve saldırı arasında nedensellik bağının tespiti cezalandırılabilirlik açısından önem arz etmektedir⁵⁵.

Kanuni tanımına göre serbest hareketli bir suç olarak düzenlenen cinsel saldırı fiillerinde, icra hareketleri kısımlara ayrılabilirse suçun teşebbüste kalması mümkün olacaktır⁵⁶.

⁵³ **Hafizoğlu/Özen**, s. 163. Yazarlar burada; cinsel organ sokma durumunun ispatının hangi vasıtalarla ve nasıl ispatlanacağından hareketle, ispat yönünün zorluğuna da işaret etmektedir.

⁵⁴ 18/06/2014 tarihli 6545 sayılı Kanun'un m. 58 ile TCK m. 102/5 f.'da yer alan "Suçun sonucunda mağdurun beden veya ruh sağlığının bozulması halinde, on yıldan az olmamak üzere hapis cezasına hükmolunur." hükmü kaldırılmıştır. Öğretideki baskın görüşe göre, rızası dışında cinsel saldırı eylemlerine maruz kalan mağdurun, ruh ve beden sağlığının eser miktarda dahi olsa bozulacağı doğal bir sonuç olup, bu bozulmanın kalıcı veya geçici bir tedavi gerektirmesi tartışma konusu olmuştur. Cinsel saldırı suçuna maruz kalan mağdurun, ömrünün gelecek yıllarında ruhsal yahut cinsel fonksiyon bozuklukları yönünden sorun yaşayıp yaşamayacağının öngörülmesi hayli zordur. Ayrıca sağlık raporları alınma zorunluluğu, muayenelerin tekrarlanması gibi hususların mağduru her halükarda defalarca travmatize edeceği yönünden, bu madde hayli eleştirilmiştir (Aynı yöndeki görüşler: **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 438, **Hafizoğlu/Özen**, s. 166). Bahsi geçen eleştirilere katılmakla birlikte, yasadaki değişikliğin isabetli olduğu kanaatindeyiz.

⁵⁵ **Hafizoğlu/Özen**, s. 167.

⁵⁶ **Yokuş Sevük**, Handan, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Cinsel Saldırı ve Cinsel Taciz Suçları, 4. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2022 s. 243-280, <https://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2005-57->

Gönüllü vazgeçme halinde fail cezalandırılmayacak ancak, o aşamaya kadar icra edilen hareketler suçu oluşturmuş ise sadece o suçtan sorumluluğu doğacaktır⁵⁷.

II. Cinsel Saldırı Suçunda Rıza

İlgilinin rızası, bu eylemi hukuka uygun hale getirir. Rıza, söz konusu cinsel içerikli eylemlerden önce; müsaade etmek, izin vermek biçiminde açık veya zımni şekilde verilebilir. Başlangıçta yahut söz konusu eylem sürerken rıza gösterilmesi mümkün olup; saldırı niteliğindeki bir halde sonradan verilen rızanın geçerliliği bulunmamaktadır⁵⁸.

Saldırıya rıza göstermek mümkün değildir, bu ancak şikâyet etmemek veya şikâyetten vazgeçmek olacaktır⁵⁹. Ancak rıza elde etme yönünde cebir kullanılamaz. Dolayısıyla rıza, korkutma veya hile sonucu alınmış ile geçerli bir rızadan bahsedilemeyecektir.

Yargıtay kararları ışığında; evlilik vaadi, dini duyguların kullanılması⁶⁰ gibi insanın iç dünyasında direncini etkileyen konuların kullanılarak elde edilen rızanın herhangi bir hükmü yoktur.

[126#:~:text=TCK%20m.%20102.%3A%20\(y%C4%B1la%20kadar%20hapis%20cezas%C4%B1na%20h%C3%BCkmolunur,Erişim Tarihi: 03.07.2025.](#)

⁵⁷ **Yokuş Sevük**, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Cinsel Saldırı ve Cinsel Taciz Suçları, s. 243-280.

⁵⁸ **Hafızoğlu/Özen**, s. 160.

⁵⁹ **Hafızoğlu/Özen**, s. 160.

⁶⁰ “... Mağdur ve mağdurelerin dergahta gerçekleştirilen sohbet toplantılarında ve yapılan görüşmelerde içinde bulundukları ortam, dini konulardaki bilgisizlikleri ayrıca sanığın toplantılarda, yapılanların dinimizde karşılığının bulunduğunu bildirmiş olması karşısında sanığın, kişilerin dini duygularını istismar edilerek gerçek iradelerini ortadan kaldırarak yalnızca kendi cinsel arzularını ve amaçlarını yerine getirmek için bu eylemleri gerçekleştirdiği belirlenmiştir. Ayrıca, bir kısım mağdur ve mağdurelerin beyanlarında bildirdikleri şekilde, sanığın dergaha gelenlere, dergahta bulunan içerisinde ne olduğu tespit edilemeyen sudan içirmesi, içmemeleri halinde de ısrarla bu sudan içmelerini sağlaması ayrıca yine bir kısım mağdur ve mağdurelerin sanıkla birden fazla kez vajinal ve anal yoldan ilişkiye girmiş olmaları, bu kişilerin sevdikleri yakınlarını dergaha getirecek kadar sanığa inanıp

Cinsel saldırı suçunda cebir, tehdit veya hile kullanılması halinde mağdurun geçerli bir rızasından bahsedilemeyecektir. Ancak suçun oluşması rızanın varlığına dayanmakta olup, cinsel saldırı suçunun nitelikli hali -organ veya sair cisim sokma suretiyle işlenmesi geçitli bir suç olarak- tehdit veya korkutma fiilinin içeriğinde zaten mevcut olabilir. Bu durumda fail ayrıca tehdit veya cebir suçundan cezalandırılmaz. Cinsel saldırı maksatlı kişiyi hürriyetinden yoksun kılma suçunun unsurları oluşmuş ise TCK m.109/5 uygulanır⁶¹.

Geçerli bir rızadan bahsedilebilmesi için, rıza beyanının suçun nitelikli halini de kapsamaması gerekmektedir. Örneğin mağdur, öpme eylemine rıza göstermekte ancak organ veya sair cisim yönünden rızasının olmadığını beyan etmesine rağmen artık saldırı haline gelen fiil devam ederse suç oluşacaktır. Verilen rızanın eylemler devam ederken geri alınması ile hukuka aykırılık meydana gelecek ve artık cinsel saldırı suçu oluşacaktır⁶².

Mağdurun daha önceden fail ile duygusal veya cinsel yakınlık kurmuş olması, olayı adli makamlara geç bildirmiş olması, tamamıyla usul hukukuna ilişkin hususlar olduğundan somut olayda tek başlarına rızanın varlığına işaret etmez⁶³.

Diğer yandan rızanın varlığında hataya düşülmesi, kastı ortadan kaldıracaktır⁶⁴. Burada TCK m. 30 hata hükümleri

aldanmaları göz önüne alındığında, hukuken geçerli, gerçek bir iradenin varlığından söz edilemeyeceğinden sanığın üzerine atılı suçunun kanıtlandığı sonucuna ulaşılmıştır.” Yargıtay 14. CD., E. 2013/8814, K. 2014/1117, T. 05.02.2014, <https://mevzuat.sinerjias.com.tr/>, Erişim Tarihi:22/09/2025.

⁶¹ **Hafizoğlu/Özen**, s. 161.

⁶² **Yokuş Sevük**, Handan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 4. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2022, s. 373.

⁶³ **Yokuş Sevük**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 373.

⁶⁴ Yargıtay Ceza Genel Kurulu 02/10/2024 tarihli 2021/14-228 Esas 2024/281 Karar sayılı ilamında, para çekerken tanışan mağdure ve sanığın, yaklaşık altı ay kadar konuştuktan sonra mağdureye dönük herhangi bir cebir, hile veya tehdit olmaksızın bir bohça hazırlayarak sanıkla birlikte gittiği, aralarında dini nikah kıydıkları ve rıza dâhilinde cinsel birliktelik yaşadıkları olayda; mağdurun ailesinin kızlarının kaçırıldığına yönelik ihbarı ile başlayan yargılamada, mağdure

uygulanacaktır⁶⁵. İlgilinin rızaya ehil olmaması yahut ehil ve geçerli bir rıza beyanı bulunduğu zannı ile hareket eden failin suçun maddi unsurlarında hataya düştüğünü ve dolayısıyla kastın kalktığı söylenebilir⁶⁶.

Öğretide ilgilinin rızasının tipikliğe ilişkin bir kavram⁶⁷ veya hukuka uygunluk sebebi oluşturduğuna⁶⁸ dair görüş ayrılıkları mevcuttur. Bu durum hem hata hükümlerinin uygulama alanı yönünden hem de suçun oluşması açısından önem arz eder.

Bir üçüncü görüş de rızanın, kanunda düzenlenme şekli gereği hem tipikliği kaldıran rıza hem de hukuka uygunluk sebebi niteliği taşıdığı yönündedir⁶⁹.

yargılama aşamasında cinsel istismara uğradığını belirterek bu yönde şikayetçi olmuştur. Anılan kararda, ilk bakışta mağdurenin fiziksel engelli olduğu göze çarpmakla birlikte, zekâ geriliğinin olduğunun saptanması hareketlerinde ve ifadelerinde bir akli dengesizlik olmaması ve kendisinin de zihinsel engelini dile getirmemiş olması sebepleriyle sanık tarafından mağdurenin zeka engelinin anlaşılmaması doğal kabul edilmiştir. Bu cihetle mağdurenin rıza açıklamaya ehil olmadığı ancak sanık hakkında hata hükümlerinden uygulanması gerektiği yönünde itirazın kabulü ile hükmün bozulması kararı verilmiştir.

⁶⁵ **Hafızoğlu/Özen**, s. 161.

⁶⁶ **Koca/Üzülmez**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 386.

⁶⁷ **Koca/Üzülmez**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler s. 386, **Artuk/Gökçen/Alşahin/Çakır**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 387, **Özgenç**, İzzet / **Kılıç**, Ali Şahin/ **Beytemir Kontacı**, Burcu / **Ölmez**, Gökhan / **Ünal**, Osman Gazi / **Genç**, Fatma Umay / **Yurtlu**, Fatih, Ceza Hukuku Genel ve Özel Hükümler Karar İnceleme Sınav Soru ve Cevapları, Genişletilmiş 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2022, s. 79.

⁶⁸ **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 442, **Yokuş Sevik**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 373, **Hakeri**, Hakan/ **Tekin**, Derya, Tartışmalı Sorularla Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 2. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2022, s. 163, **Ercan**, İsmail, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 18. Baskı, Seçkin Yayıncılık, 2022, Ankara, s. 75, **Sakin**, Sinan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 7. Baskı, Savaş Yayınevi, Ankara, 2021, s. 91.

⁶⁹ **Akbulut**, Berrin, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 12. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2025, s. 655.

Çalışmamız tarihi itibarıyla Yargıtay'ın genel kanısının⁷⁰ hukuka uygunluk sebebi olduğu söylenebilir. Ancak kararlarda, somut olayların özellikleri dâhilinde tipiklik unsuruna da vurgu yapılarak, ilgilinin rızası hükmünün kapsayıcı olarak kullanıldığı görülmektedir⁷¹.

Nitekim mağdurun bedensel tepki verememesi, bağırması yahut haz almasını gerekçe gösterilerek rızasının varlığından söz etmenin yerinde olmayacağı kanaatindeyiz. Zira suç teorisi ilkeleri ışığında geçerli bir rıza beyanından söz edebilmek için rıza açıklamasının hukuken geçerli bir irade beyanı olması ve özgür iradeye dayanması gereklidir.

⁷⁰ Yargıtay CGK., 2020/14-63 E., 2020/258 K. 04.06.2020 T. Karar sayılı ilamında, rızanın varlığının somut olayın özelliklerine göre belirlenmesi gerektiği ve rıza açıklama ehliyeti olan kişinin, rızanın cinsel taciz eylemlerinde TCK m. 26 uyarınca ceza sorumluluğunu kaldıracağı belirtilmektedir.

⁷¹ "...5237 sayılı TCY'nın 26/2. maddesinde, şeklindeki düzenleme ile ilgilinin rızası bir hukuka uygunluk nedeni olarak sayılmıştır. Sözü edilen hukuka uygunluk nedeninin doğabilmesi, rızanın kişinin üzerinde mutlak surette tasarruf edebileceği bir hakla ilişkin olmasına ve kişinin bu hakla ilgili olarak rıza açıklama ehliyetinin bulunmasına bağlıdır. Yine rızanın bir hukuka uygunluk nedeni olabilmesi için fiilin işlenmesinden önce ve en geç işlendiği sırada mevcut olması gerekir. Fiilin işlendiği sırada olmayıp sonradan ortaya çıkan rıza bir hukuka uygunluk nedeni değildir." Yargıtay CGK., 2007/5-253 E., 2008/52 K. 11.03.2008 T. <https://mevzuat.sinerjias.com.tr/>, Erişim Tarihi:22/09/2025, "İlgili kişinin suç konusu üzerinde serbestçe tasarruf hakkı olmalıdır. Rıza göstereceği hususlarda aydınlatılmış olmalıdır. Rızayı serbest olarak özgürce açıklamalıdır. Rıza baştan itibaren bulunmalı, eylemin gerçekleştirilmesinden önce veya en geç suçun işlendiği sırada açıklanmalıdır. Failin hareketini yapmasından sonra açıklanan rıza, artık rıza değil, bir icazet olacak ve eylemde hukuka uygunluk etkisi yaratmayacaktır. İlgili kişi rızaya ehil olmalıdır." T.C. Yargıtay CGK., 2011/5-230 E., 2011/273 K. 20.12.2011 T., <https://mevzuat.sinerjias.com.tr/>, Erişim Tarihi:22/09/2025.

III. Çocuğun Cinsel İstismarı Suçu ve Rıza Kavramı ile İlişkisi

Çocuğun cinsel istismarı suçu, düzenlenme şekli itibariyle cinsel saldırı suçuna benzerlik arz eder. Buna göre ilk fıkra da suçun temel şekli, cinsel istismar eylemleri ve sarkıntılık fiili yer alır. İkinci fıkra da, fiilin “*organ veya sair cisim sokma*” suretiyle işlenmesi daha ağır bir yaptırıma konu edilmiştir. Üçüncü fıkra da suçun nitelikli halleri ile sonraki fıkralarda ise neticesi sebebiyle ağırlaşan suçlar düzenlenmiştir.

Kanun koyucunun, saldırı ve istismar şeklinde bir ayrıma gitmeyerek doğrudan doğruya suçun temel şeklini “*istismar*” olarak nitelendirmesinin nedeni, çocukların yetişkinlere göre korunmaya daha fazla ihtiyaç duyuyor olmasıdır. Öyle ki, fiile maruz kalan bir çocuğun cinsel eylemin içeriğini anlaması dahi mümkün olmayabilir. Bu nedenle rıza beyanının herhangi bir hükmü söz konusu değildir⁷².

Bu suç türünde korunan hukuki değer, cinsel dokunulmazlığın yanı sıra çocuğun cinsel gelişimi ve *erken cinsel deneyimden uzak tutulma* amacını da kapsar⁷³.

Suçun faili herkes olabilir, yaş veya cinsiyet bazında bir ayırım öngörülmemiştir. Mağdur çocuk ve failin hangi cinsiyetlerde oldukları da önem arz etmez⁷⁴.

Fail ve mağdur çocuğun arasında akrabalık bağı olması, suçun nitelikli halidir.

Çocuklara karşı cinsel istismar olarak nitelendirilebilecek bir eylem, yapıldığı anda tamamlanmış sayılır ve bir sonucu doğmuş olması şartı aranmaz. Çocukların cinsel istismarı re’sen takip edilir⁷⁵. 18.06.2014 tarihli 6545 sayılı Kanun’un m. 59 ile yapılan değişikliğe göre; fiilin sarkıntılık halinde kalması durumunda, *failin de çocuk olması durumunda* soruşturma ve kovuşturma mağdur çocuğun veya veli ya

⁷² Artuk/Gökçen/Alşahin/Çakır, Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 393.

⁷³ Tezcan/Erdem/Önök s. 458.

⁷⁴ Koca/Üzülmez, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 406.

⁷⁵ Toroslu/Toroslu, s. 68.

da vasisinin şikâyetine bağlıdır⁷⁶. Suçun mağduru on sekiz yaşından küçük kız veya erkek çocuklardır.

Kanun koyucu yaş konusunda ikili bir ayrıma gitmiştir: Buna göre on beş yaşının altındaki çocuklara karşı işlenen fiillerde çocuğun rızası herhangi bir şekilde geçerli olmaz. Benzer şekilde mağdur çocuk on beş-on sekiz yaş aralığında olmasına rağmen algılama kabiliyetinden yoksun ise geçerli bir rıza beyanından bahsedilemeyecektir.

On beş-on sekiz yaş aralığında ve algılama kabiliyeti olan mağdur çocuğa karşı ise bu suç; hile, tehdit, cebir veya benzer bir başka zorlayıcı sebeple işlenmiş ise fail TCK m. 103'ün temel şekli ile cezalandırılacaktır⁷⁷. Ayrıca fiil öncesinde veya fiil sırasında cebir, tehdit kullanılması suçun nitelikli halini oluşturmaktadır. Çocuk, mahkeme kararı yahut evlilik sebebiyle ergin kılınmış olması durumunda da bu suçta mağdur sıfatına haiz olacaktır⁷⁸.

Cinsel saldırı suçuna benzer şekilde, suçun; organ veya sair cisim sokulmak suretiyle işlenmesi, failin insanların toplu yerde yaşamasının verdiği kolaylıktan faydalanarak fiili icrası, akrabalık ilişkisi, failin mağdur çocuğun bakıcısı, velisi, vasisi, koruyucu aile ferdi veya koruma ve bakım yükümlüsü olması, failin kamu görevinden doğan nüfuzunu kötüye kullanarak suçu işlemesi, mağdur çocuğun on iki yaşından küçük olması, mağdur çocuğun on beş yaşını tamamlamış ancak kavrama kabiliyetinin olmaması halleri, suçun nitelikli unsurlarıdır.

Cinsel istismar suçu kasten işlenebilir. Nitelikli unsurlarda, failin kastı nitelikli hali de kapsamalıdır⁷⁹. Teşebbüs durumunda, genel hükümler uygulanır. Gönüllü vazgeçme hükümlerinin uygulanması da mümkündür ancak fail o aşamaya kadar suç teşkil eden fiillerden sorumlu tutulacaktır. Mağdur çocuğun vücuduna

⁷⁶ **Özbek/Doğan/Bacaksız**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 380.

⁷⁷ **Soyaslan**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 250.

⁷⁸ **Artuk/Gökçen/Alşahin/Çakır**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 395.

⁷⁹ **Artuk/Gökçen/Alşahin/Çakır**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 398.

organ veya sair cisim sokmak isteyen fail, elinde olmayan sebeplerle bunu gerçekleştirememiş ise; nitelikli hale teşebbüsten değil suçun temel şeklinden yahut sarkıntılık suçundan cezalandırılır⁸⁰.

IV. Çocuğun Cinsel İstismarı Suçunda Rıza

Yasa koyucu burada rıza ehliyeti yönünden yaş haddini belirlemiştir. Buna göre, on beş yaşının altındaki çocukların cinsel dokunulmazlığa karşı rıza beyanı hiçbir şekilde geçerli değildir.

Fiilin anlam ve sonuçlarını kavrama yetisine sahip olan on altı yaşından gün almış çocuğun rızası ise suçun basit ve nitelikli hali yönünden geçerli rıza beyanı olarak kabul edilmektedir⁸¹. Ancak fiil “cinsel ilişki” olarak nitelendirilecek boyutta ise, TCK m. 104 hükümlerine gidilmesi gerekmektedir⁸².

On beş yaşını doldurmuş ancak karşılaştığı fiilin anlam ve sonuçlarını kavrama kabiliyeti gelişmemiş çocuğun rıza beyanı, tıpkı on beş yaş altı çocuklar gibi geçerli olmayacaktır.

Suçun manevi unsuru olan kast, diğer tüm maddi unsurlar gibi mağdurun yaşını da kapsamalıdır. Buna göre faili mağdurun yaşını bilmeksizin hareket etmiş ise buradaki hatadan yararlanmalıdır. Bu hata kastı kaldırır⁸³.

Yargıtay Ceza Genel Kurulu 21.01.2014 T. 2013/14-462 E. 2014/13 K. Sayılı kararında; yirmi dokuz yaşındaki sanık ile on beş yaşından küçük mağdurun bir süredir arkadaşlık ettikleri ve mağdurenin yaşının küçük olması nedeniyle ailelerin evliliklerine engel olduğu ve sanığın mağdurenin yaşı hakkında hataya düştüğünü beyan ettiği olayda; yaş küçüklüğüne istinaden mağdurenin rıza beyanı geçerlilik arz etmemiş, sanığın hata iddiası hayatın olağan akışına aykırı bulunmuştur⁸⁴.

⁸⁰ **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 474, **Artuk/ Gökçen/Alşahin/Çakır**, Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 399.

⁸¹ **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 471, **Yokuş Sevük**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 422.

⁸² **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 474.

⁸³ **Toroslu/Toroslu**, s. 72.

⁸⁴ Yargıtay CGK, 2013/14-462E., 2014/13K., 21.01.2014 T., <https://mevzuat.sinerjias.com.tr/>, Erişim Tarihi:05/08/2025.

V. Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçunun Unsurları (TCK m.104)

Türk Ceza Kanunu m. 103 ve 104 uyarınca mağdurun yaşı ve fiile ilişkin tanımlarına bakıldığında, kanun koyucunun on beş yaşının tamamlamış ayırtım gücü yerinde olan çocuğun cinsel özgürlük alanında tasarruf etmesine imkân tanıdığı görülmektedir⁸⁵.

Bununla birlikte kanun koyucu bu yaş grubunda cinsel tasarruf hakkının sınırlı olduğunu düzenlemiştir. Bu suçla korunan hukuki değer, çocuğun cinsel özgürlük alanı ve sağlıklı cinsel gelişimidir⁸⁶.

Bu suç fail açısından herhangi bir özellik arz etmez. Fail her iki cinsiyetten de olabilir. Mağdur ise on beş yaşını tamamlamış on sekiz yaşından küçük, ayırtım gücüne sahip çocuktur.

TCK m. 103'e benzer şekilde, mağdur mahkeme kararı ya da evlilik gerekçesiyle ergin kılınmış olsa dahi bu suçun mağduru olacaktır.

Eylem hile cebir veya tehdit ile gerçekleştirilmiş ise somut olayın özelliklerine göre bu madde değil, TCK m. 103 uygulanacaktır. "Cinsel İlişki" kavramından anal veya vajinal yoldan gerçekleşen cinsel birleşme anlaşılmalıdır⁸⁷.

Bu suç kasten işlenebilir. Ancak kast unsuruna cinsel amaçlı hareket ile mağdurun yaşının bilinerek hareket edilmesi de dâhildir. Aksi takdirde failin sorumluluğu hata hükümlerine göre belirlenecektir⁸⁸.

Teşebbüs ve gönüllü vazgeçme hallerine ilişkin TCK m. 103'e ilişkin yapılan değerlendirmeler burada da geçerlidir.

⁸⁵ **Taner**, Fahri Gökçen, Türk Ceza Hukuku'nda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Doktora Tezi, Ankara, 2012, s. 325, https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=R6LOvBMJ5ohC9zJGXlQ9Ig&no=cKF1Td9geCc_h671z7grwA, Erişim Tarihi:05.06.2025.

⁸⁶ **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 480.

⁸⁷ **Özbek/Doğan/Bacaksız**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 392.

⁸⁸ **Özbek/Doğan/Bacaksız**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 392.

VI. Reşit Olmayanla Cinsel İlişki Suçunda Rıza

Suçun temel şekli TCK m. 104/1 f.'da düzenlenmiştir. Buna göre cebir, hile veya tehdit olmaksızın on beş – on sekiz yaş aralığındaki çocukla, mağdurun rızası ile cinsel ilişkide bulunmak yaptırım altına alınmıştır⁸⁹. Bu suç tipinde rıza, fiili suç olmaktan çıkarmamaktadır. Ancak mağdurun rızası yoksa TCK m. 103 uygulanacaktır. Bu nedenle, TCK m. 104 yönünden rıza, hukuka uygunluk sebebi değil tipiklik unsuruna ilişkin bir husustur⁹⁰.

Rızanın geçerlilik arz edebilmesi için geçerli bir beyan ile özgür irade ürünü olması, suçun unsurlarındandır⁹¹. Bu cihetle ilgilinin geçerli bir rızası mevcut değilse, TCK m. 103'ün uygulanması gerekmektedir⁹².

Kanun koyucu burada, on beş-on sekiz yaş aralığındaki çocukların cinsel dokunulmazlığına ilişkin ayrı bir düzenlemeye giderek; bu yaş aralığındaki çocukların cinsel eylemler yönünden algılama ve irade yetenekleri gelişmesine rağmen, kolay etki altında kalabileceklerinden hareketle, rızanın kapsayıcılığı yönünden ayrı bir değerlendirme yapılmıştır⁹³.

Bireyin on sekiz yaşından küçük ancak evlenme yoluyla ergin kılınmış olması halinde bu suç oluşmayacak ancak ergin kılınma fiilden sonra olmuş ise ya da geçerli bir evlilik yok ise bu durumda rızanın geçerliliğinden bahsedilemeyecektir. Fakat fail, "evlilik" hususunda "kaçınılmaz bir hataya" düşmüş ise hata hükümlerinden yararlanmalıdır⁹⁴. Öğretide bir görüşe göre, fail mağdurun yaşı

⁸⁹ Artuk/Gökcen/Alşahin/Çakır, Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 405.

⁹⁰ Artuk/Gökcen/Alşahin/Çakır, Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 405.

⁹¹ Yokuş Sevük, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler 447, Aynı yönde; Ercan, s. 105.

⁹² Tezcan/Erdem/Önok, s. 490.

⁹³ Koca/Üzülmez, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 425.

⁹⁴ Tezcan/Erdem/Önok, s. 490.

hakkında kaçınılmaz bir hataya⁹⁵ düşmüş ise kasıt ortadan kalkacaktır⁹⁶.

VII. Cinsel Taciz Suçunun Unsurları (TCK m. 105)

Cinsel taciz suçunun maddi unsuru, bir kimseyi cinsel maksatla rahatsız edici, tedirgin edici davranışlar sergilenmesidir. Bu sebeple, cinsel amaçlı olmayan rahatsız edici veya huzur bozan eylemler sebebiyle cinsel taciz suçu değil, (TCK m. 123) huzur ve sükûnu bozma suçu veya (TCK m. 183) gürültüye neden olma suçu oluşabilecektir⁹⁷.

Cinsel taciz suçu ile bireyin cinsel özgürlük alanı, daha geniş bir çerçeveye koruma altına alınmıştır. Bedensel temas içermeyen ancak, cinsel amaçlı rahatsız veya tedirgin edici eylemlere karşı koruma sağlamaktadır⁹⁸.

Bu suçun faili veya mağduru herkes olabilir. Cinsel taciz suçu farklı ya da aynı cinsiyetteki kişilere karşı da işlenebilir⁹⁹. Cinsel saldırı suçunun, belli bir kişiye yönelik olması gerekir. Aksi takdirde müstehcenlik suçu (TCK m. 226) ve hayâsızca hareket suçundan (TCK m. 225) söz edilebilir¹⁰⁰. Bu suçun eşe karşı işlenmesi mümkün

⁹⁵ Bilhassa yaş konusunda “kaçınılmaz hata” hususu her bir somut olayda ayrıca irdelenmelidir. TCK m. 103 ve 104 yönünden suç vasfının değişme olasılığı ve her iki ihtimalde de suçun konusunun on sekiz yaşından küçük çocuklar olması nedeniyle; sanığın salt “yaşını bilmiyordum, bana böyle söyledi” benzeri beyanları, sanık ve mağdur arasındaki ilişki de gözetilerek her zaman için sanık yönünden esaslı yanlış kabul edilemeyeceği kanaatindeyiz. Konu ile ilgili Yargıtay kararı için bkz. Yargıtay 9. Ceza Dairesi 22.01.2025 T. 2024/8768 E. 2025/579 K. ve Yargıtay 9. Ceza Dairesi 26.02.2025 T. 2025/327 E. 2025/1528 K. <https://mevzuat.sinerjias.com.tr/>, Erişim Tarihi:20/09/2025.

⁹⁶ **Toroslu/Toroslu**, s. 72.

⁹⁷ **Toroslu/Toroslu**, s. 73.

⁹⁸ **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 492.

⁹⁹ **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 493.

¹⁰⁰ **Koca/Üzülmez**, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 435.

olmayacaktır. Ayrıca, çocuklara karşı işlenen cinsel taciz suçunda TCK m. 105/1 f. son cümlesi gündeme gelecektir¹⁰¹.

Bu suç, kanuni tanımında fiil yönünden herhangi bir özelleştirme yapılmamış olması nedeniyle serbest hareketlerle işlenebilir. Cinsel ilişki teklifinde bulunmak, laf atmak, öpücük atmak, kendisini eve almasını istemek, cinsel içerikli görsel yahut mesaj atarak ileti yoluyla işlenebilir¹⁰². Ancak cinsel saldırı suçundan farklı olarak, mağdurun vücuduna temas içermeyen cinsel amaçlı hareketlerle de işlenebilecektir.

Cinsel taciz içeren eylemlerde mağdurun vücuduna temas içeriyorsa, fail cinsel taciz suçundan değil TCK m. 102/1 f. son cümle uyarınca cinsel saldırı suçunun “sarkıntılık” düzeyinde kalması ile cezalandırılacaktır¹⁰³.

Suçun nitelikli unsurları ikinci fıkrada sayılmış olup, failin kastının veya ilgilinin rızasının bu unsurları da kapsamaması gerekmektedir.

Cinsel taciz suçu, kasten işlenebilir. Kanuni tanımına göre “cinsel amaçla” lafzından, özel kasta işaret edildiği söylenebilir. Zira failin eylemlerinin, temas içeren bir yoğunlukta olmaması ancak mağduru cinsel maksatlı rahatsız etmeye dönük bir kastı da içermesi gerekir¹⁰⁴. Bununla birlikte suçun oluşması yönünden failin cinsel arzularının tatmini gerekmemektedir¹⁰⁵.

Şayet icra hareketleri bölünebiliyorsa teşebbüse elverişlidir¹⁰⁶.

VIII. Cinsel Taciz Suçunda Rıza

Cinsel özgürlük alanı, bireyin tasarruf alanında olan bir hak olması nedeniyle, ilgilinin geçerli rıza beyanı, bu yöndeki eylemi hukuka aykırı olmaktan çıkaracaktır¹⁰⁷.

¹⁰¹ Tezcan/Erdem/Önok, s. 494.

¹⁰² Tezcan/Erdem/Önok, s. 495.

¹⁰³ Artuk/Gökcen/Alşahin/Çakır, Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 412.

¹⁰⁴ Tezcan/Erdem/Önok, s. 502.

¹⁰⁵ Koca/Üzülmez, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, s. 435.

¹⁰⁶ Tezcan/Erdem/Önok, s. 502.

¹⁰⁷ Yokuş Sevük, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler s. 465; aynı yönde, Ercan, s. 84.

Nitekim mesajlaşma gibi yöntemlerle karşılıklı olarak bu eylemlerin gerçekleşmesi halinde, karşılıklı olarak rızanın varlığı Yargıtay içtihatlarında da kabul görmektedir^{108, 109}.

Her ne kadar madde metninde yaş sınırı yönünden yetişkin ve çocuk şeklinde bir ayırım yapılmayarak rıza ehliyetine dair bir hüküm yer almasa da Yargıtay'ın genel kabulü, on beş-on sekiz yaş aralığında ve fiilin sonuçlarını anlama ve kavrama yeteneğine sahip olan çocuğun bu yönde rıza beyanının geçerli görülmesi yönündedir.

Cinsel taciz amaçlı eylemlerin, mağduru etkilememiş olması, suçun oluşumu yönünden engel teşkil etmez. Mağdurun şikâyetinin bulunması kâfidir. Olumsuz etkilenmeyen mağdurun, rızasının varlığından bahsedilemez¹¹⁰.

SONUÇ

Kişinin rızası dâhilinde gerçekleştirilen bir eylemin suç teşkil etmemesi temel mantık sonucudur. Ancak ceza hukuku ilkeleri gereği, kişinin tasarruf edebileceği alanlar yasa ile çizilmiştir. Örneğin kişinin yaşam hakkı gibi temel bir hak yönünden ya da kamuyu da ilgilendiren ulusal güvenlik, topluma karşı suçlar gibi vazgeçilemez

¹⁰⁸ **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 504.

¹⁰⁹ “..çocukların kendi iradeleriyle serbestçe hareket etme hakkı, niteliği itibarıyla üzerinde mutlak surette tasarruf edebilecekleri bir hak olmadığından, bu haklarının ihlaline yönelik olarak gerçekleştirilen eylemlerle ilgili gösterdikleri rıza, cinsel taciz suçu yönünden bir hukuka uygunluk nedeni olarak kabul edilemeyecektir. İkinci kategoride yer alan “onbeş yaşını bitirmiş olup da onsekiz yaşını tamamlamamış” çocuklara karşı işlenen “cinsel taciz” suçunda çocukların rızalarının fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılama yeteneği gelişmiş olmaları hâlinde bu suç açısından TCK’nın 26/2. maddesi anlamında hukuka uygunluk nedeni oluşturduğu istikrarlı yargı kararlarıyla kabul edilmektedir.” Yargıtay CGK., 2023/9-544 E., 2024/38 K., 24.01.2024 T., <https://mevzuat.sinerjias.com.tr/>, Erişim Tarihi:30/07/2025 Karara konu olayda, mağdur çocuk ve fail arasında mesajlaşmaların karşılıklı rıza dâhilinde olduğu gerekçesi ile anılan kararda suçun unsurları oluşmadığı yönünde karar vermiştir.

¹¹⁰ **Tezcan/Erdem/Önok**, s. 496.

haklar yönünden, kişinin irade açıklamasının herhangi bir değeri bulunmamaktadır. Dolayısıyla rızanın sınırları, yasa ile çizilmiştir.

İlgilinin rızası, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda hukuka uygunluk sebebi olarak düzenlenmiştir. Buna göre geçerli bir rızanın varlığı; rıza ehliyeti olan kişinin tasarruf edebileceği bir alanda açık ve anlaşılır biçimde irade açıklaması ile mümkündür.

Ancak, bununla birlikte yasada bazı suç tiplerinde ayrıca rızanın varlığı ya da yokluğunun aranması suç teorisine ilişkin görüş ayrılıklarına neden olmuştur. Zira rızanın kanuni tanıma dâhil olduğu suçlarda, ilgilinin rızası suçun tipikliğini kaldırmaktadır. Bu cihette eylem hukuka uygun hale gelmese de suçun oluşmasını engellemektedir.

İlgilinin rızasının, hukuka uygunluk sebebi olması yahut tipikliği kaldıran rıza olması, suç teorisine ilişkin bir tartışma olup ağırlıklı olarak benimsenen rızanın hukuka uygunluk sebebi olarak kabulü yönündedir. Yargıtay içtihatlarında cinsel saldırı suçları yönünden genel olarak hukuka uygunluk sebebi olan rızadan bahsedilmektedir.

Cinsel özgürlük alanı, bireyin üzerinde tasarruf yetkisi bulunan bir alandır. Bununla birlikte kanun koyucu yaş yönünden rıza ehliyetine ilişkin bir sınırlamaya gitmiştir. Nitekim yasa koyucu çocukların cinsel gelişimi ile ruh sağlığı da korunmaktadır.

Cinsel saldırı suçları, 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda m. 102-105 arasında, dört madde dâhilinde düzenlenmiştir. Bu suçlarda korunan hukuki değer bireyin cinsel dokunulmazlığı ve cinsel özgürlük alanıdır.

Cinsel saldırı ve benzer şekilde cinsel taciz suçlarında, mağdurun iradesinin hile, cebir veya korkutma yoluyla sakatlanması halinde geçerli rızanın varlığından bahsedilemeyecektir. Bununla birlikte mağdurun başlangıçta cinsel amaçlı eyleme rıza göstermiş olması, failin sürdürdüğü bütün eylemler yönünden kapsayıcı sayılmamaktadır. Rıza her zaman geri alınabilir. Mağdurun rızasının olmadığını belirttiği hallerde -açıkça hayır dediği, çılgık attığı, kaçmaya veya uzaklaşmaya çalıştığı durumlarda- failin eylemi artık saldırı boyutuna erişeceğinden, geçerli bir rızanın varlığından ya da başlangıçta verilen rızanın kapsayıcılığından bahsedilemeyecektir.

Benzer şekilde mağdurun şoka girerek ses çıkaramaması, geçmişte fail ile aralarında arkadaşlık olması, hemen kolluğa haber verememesi de geçerli bir rızanın varlığına delalet olmayacaktır. Dolayısıyla ilgilinin rızası, her bir somut olayın özelliğine göre ayrıca belirlenmelidir.

Kanun koyucu isabetli bir düzenleme ile çocuklar için ayrı bir düzenleme ile rıza ehliyeti yönünden yaş sınırı çizmiştir. Bununla amaçlanan, çocukların cinsel ve fiziksel bütünlüğü olduğu kadar psikolojik gelişimini de kapsadığı kanaatindeyiz. On sekiz yaşının altındaki çocukların rızasının geçerli olmadığı, temel ilkedir.

Reşit olmayanla cinsel suçunda ise on beş-on sekiz yaş aralığındaki çocuklara yönelik cebir, hile veya tehdit olmaksızın rıza dâhilinde cinsel ilişki yaptırma bağlanmıştır. Böylece cebir, hile tehdit kullanılması durumlarında veya küçüğün rızası dışında eyleme zorlanmasında çocuğun cinsel istismarı suçu oluşacaktır. Ancak burada küçüğün rızası dâhilin ve zorlama olmayan cinsel ilişki girmesi durumunda fail yönünden daha az bir ceza öngörülmektedir.

Genel kaideyle çocukların cinsel saldırı suçlarında geçerli bir rızasının varlığından söz edilemese de reşit olmayanla cinsel ilişki suçunda, ilgilinin rızası suçun tipiklik unsuruna ilişkin bir etmendir. Billhassa mağdurun yaşı yönünden failin hataya düşmesi savı ve hata hükümlerinin uygulanmasıyla daha az bir yaptırım uygulanması, uygulamada sıkça rastlanan bir durum olduğundan rızanın suç sistematığındaki yeri kanun koyucu tarafından daha detaylı bir düzenleme yapılması ve içtihat birliği sağlanması kanaatimizce yerinde olacaktır.

Genel olarak ilgilinin rızası, cinsel saldırı suçlarında hukuka uygunluk sebebi olarak kabul edilir. Zira cinsel özgürlük alanı, kişinin üzerinde tasarruf edebileceği bir alandır. Ancak her somut olayda rızanın geçerliliği, rıza ehliyeti, rıza beyanı ayrıca değerlendirilmelidir.

KAYNAKÇA

Akbulut, Berrin, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 12. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2025.

Artuk, M. Emin/ **Gökçen**, Ahmet/ **Alşahin**, M. Emin/ **Çakır**, Kerim, Ceza Hukuku Özel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara, 2022.

Artuk, M. Emin/ **Gökçen**, Ahmet/ **Alşahin**, M. Emin/ **Çakır**, Kerim, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara, 2021.

Centel, Nur, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Cinsel Saldırı Suçu ve Cinsel Suçlar Değişiklik Tasarısı, Türkiye Barolar Birliği Dergisi, 2021/99, s. 269-290, <https://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2005-57-126> Erişim Tarihi:01.07.2025.

Demirbaş, Timur, Ceza Hukuku Genel Hükümler, Güncellenmiş 19. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2024.

Demirel, Muhammed, Ceza Hukukunda Rızanın İki Boyutu: Tipikliğe Engel Olan Rıza ve Hukuka Uygunluk Nedeni Olan Rıza, İstanbul Hukuk Mecmuası, 2010, Cilt 78, Sayı 3, s. 1469-1523, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/1459887>, Erişim Tarihi: 06.07.2025.

Dülger, Murat Volkan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2023.

Ekici Şahin, Meral, Ceza Hukukunda Rıza, On İki Levha Yayıncılık İstanbul, 2012.

Ercan, İsmail, Themis Ceza Hukuku Özel Hükümler, Ankara, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2022.

Hafızoğulları, Zeki/ **Özen**, Muharrem, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Kişilere Karşı Suçlar, 8. Baskı, US-A Yayıncılık Ankara, 2022.

Hakeri Hakan/ Tekin, Derya, Tartışmalı Sorularla Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara, 2022.

Hakeri, Hakan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 31. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2025.

Koca, Mahmut/ **Üzülmez**, İlhan, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.

Koca, Mahmut/ **Üzülmez**, İlhan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Adalet Yayınevi, Ankara, 2022.

Özbek, Veli Özer/ **Doğan**, Koray/ **Bacaksız**, Pınar, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 17. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2022.

Özbek, Veli Özer/ **Doğan**, Koray/ **Bacaksız**, Pınar, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, 12. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021.

Özgenç, İzzet, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 20. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2024.

Özgenç, İzzet/ **Kılıç**, Ali Şahin/ **Beytemir Kontacı**, Burcu / **Ölmez**, Gökhan / **Ünal**, Osman Gazi / **Genç**, Fatma Umay / **Yurtlu**, Fatih, Ceza Hukuku Genel ve Özel Hükümler Karar İnceleme Sınav Soru ve Cevapları, Genişletilmiş 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2022.

Sakin, Sinan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, Savaş Yayınevi, Ankara, 2021.

Soyaslan, Doğan, Ceza Hukuku Özel Hükümler, 13. Baskı, Yetkin Yayıncılık, Ankara, 2020.

Soyaslan, Doğan, Ceza Hukuku Genel Hükümler, 11. Baskı, Legem Yayınevi, Ankara, 2024.

Şare, Ersin, Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlarda İlginin Rızası, soyals Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, s. 977-1023, 2019, <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/850756>, Erişim Tarihi: 04.07.2025.

Taner, Fahri Gökçen, Türk Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Doktora Tezi, Ankara, 2012, https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=R6LOvBMJ5ohC9zJGXlQ9Ig&no=cKF1Td9geCc_h671z7grwA, Erişim Tarihi: 05.06.2025.

Tezcan, Durmuş/ **Erdem**, Mustafa Ruhan/ **Önok**, Murat, Teorik ve Pratik Ceza Özel Hukuku, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2022.

Toroslu, Nevzat/ **Toroslu** Haluk, Ceza Hukuku Özel Kısmı, Savaş Yayınevi, Ankara, 2021.

Yokuş Sevik, Handan, 5237 Sayılı Türk Ceza Kanunu'nda Cinsel Saldırı ve Cinsel Taciz Suçları, Türkiye Barolar Birliği Dergisi,

s. 243-280, 2005, [https://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2005-57-126#:~:text=TCK%20m.%20102.%3A%20\(y%C4%B1la%20kadar%20hapis%20cezas%C4%B1na%20h%C3%BCkmolunur](https://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2005-57-126#:~:text=TCK%20m.%20102.%3A%20(y%C4%B1la%20kadar%20hapis%20cezas%C4%B1na%20h%C3%BCkmolunur), Erişim Tarihi: 03.07.2025.

Yokuş Sevik, Handan, Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler, 4. Baskı, Adalet Yayınevi Ankara, 2022.

Zafer, Hamide, Ceza Hukuku Genel Hükümler TCK m. 1-75, 8. Bası, Beta Basım Yayın Dağıtım A.Ş., İstanbul, 2021.

Dergipark (<https://dergipark.org.tr>).

Sinerji Mevzuat, <https://mevzuat.sinerjias.com.tr>.

Türk Dil Kurumu, <https://sozluk.gov.tr/>.

Türkiye Barolar Birliği Dergisi, <https://tbbdergisi.barobirlik.org.tr/m2005-57-126>.

Yöktez,

https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=R6LOvBMJ5ohC9zJGXlQ9Ig&no=cKF1Td9geCc_h671z7grwA.